

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

01 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, avocatul Sergiu Spoială în numele succesoriului părții vătămate Silvia Secară și avocatul Vladimir Cevdari în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui:

Matrosov Alexandru Anatolie, născut la 23 martie 1972, originar din Federația Rusă, localitatea Revda, regiunea Ekaterinburg, locuitor al s. Hîrbovăț, r-nul Anenii Noi,

Termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță: 14.12.2012 – 15.08.2013;

- instanța de apel: 27.05.2014- 17.12.2014;

- instanța de recurs: 27.02.2015- 01.04.2015;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 15 august 2013 a fost încetat procesul penal în privința lui Alexandru Matrosov, învinuit în baza art. 145 alin. (1) Cod penal.

Alexandru Matrosov a fost recunoscut vinovat în baza art. 78 alin. (2) Cod Contravențional și în legătură cu expirarea termenului de prescripție a fost înlăturată răspunderea contravențională.

S-a dispus încasarea din contul lui Alexandru Matrosov în beneficiul succesoriului părții vătămate Secară Silvia a 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, 3900 lei - prejudiciul material și 7000 lei cheltuieli pentru asistența juridică, în total 20 900 (două zeci mii nouă sute) lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Matrosov Alexandru la 13 iulie 2012, aproximativ la ora 02.00, aflându-se la domiciliul lui Ion

Secară din satul Roșcani, raionul Anenii Noi, în urma relațiilor ostile apărute între el și Ion Secară, i-a aplicat ultimului mai multe lovituri pe diferite părți ale corpului, cauzându-i excoriații pe frunte din stînga, obrazul stîng, gît pe centru, brațul stîng, abdomen, echimoze în jurul ochilor și pe torace, plagă tăiată a scrotului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 395 din 09.11.2012 vătămări corporale ușoare.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Sergiu Spoială în numele succesorilor legali a părții vătămate Ion Secară, Silvia Secară, Elena Gorbatovschi prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu recunoașterea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal și stabilirea unei pedepse maxime prevăzute de acest articol și cu admiterea acțiunii civile pe deplin.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

- urmărirea penală și cercetarea judecătorească nu au fost efectuate obiectiv, complet și sub toate aspectele. Organul de urmărire penală și instanța de fond nu a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru a stabili circumstanțele care direct dovedesc vinovăția inculpatului, așa cum o cere art. 19 alin. (3) și art. 254 Cod de procedură penală;

- sentința a fost bazată doar pe probe care nu au fost cercetate direct, multilateral, complet și obiectiv în cadrul ședinței de judecată;

- instanța de fond, soluționînd chestiunea ce ține de vinovăția inculpatului în baza art. 145 alin. (1) Cod penal, nu a luat în considerație cumulul de circumstanțe prezente, nu a ținut cont în special de anturajul, modul de săvîrșire și în special de către cine sau mai bine zis la insistența cui a fost săvîrșită infracțiunea dată;

- instanța de fond nu a luat în considerație depozițiile martorilor Olarița și Berjan deoarece acestea ar fi în contradicție. Criteriul de apreciere a fost doar că unul a declarat suma de 5000 Euro, iar altul 6000 Euro, ceea ce nu poate servi temei de a afirma că, declarațiile acestor persoane sunt în contradicție, luînd în vedere faptul că, de la comiterea infracțiunii pînă la examinarea acesteia în cadrul instanței de judecată a trecut foarte mult timp;

- rapoartele de expertiză nr. 745 și 744 de către instanță au fost interpretate eronat și unilateral în favoarea inculpatului. Astfel, în concluzie de către specialiștii care au efectuat această expertiză a fost menționat că au fost depistate antigenele A, H care au putut proveni pe contul sîngelui victimei Secară s-au altei persoane care are aceeași grupă de sînge analogică, această frază a stat la baza neluării în considerație ca probă deoarece nu indică concret persoana învinuitului. Acest caz reprezintă o indiferență totală a instanței din punct de vedere al cercetării probelor date. În casa unde s-a produs crima în afară de aceste două persoane nu mai era nimeni, faptul dat fiind confirmat chiar și de inculpat;

- în ceea ce privește acțiunea civilă depusă în privința lui Alexandru Matrosov, instanța de fond a admis-o parțial ceea ce este incorect și ilegal deoarece în urma acțiunilor inculpatului victima a decedat, astfel succesorii părții vătămate au suportat toate aceste cheltuieli, totodată familiei date i-a fost cauzat inclusiv și prejudiciul moral.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat admiterea apelului, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță și a-l recunoaște pe Matrosov Alexandru vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal și a-i stabili pedeapsă în conformitate cu art. 70 și 72 Cod penal cu închisoare pe un termen de 13 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Acțiunea civilă înaintată de către succesorul legal să fie admisă integral.

În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

- în scopul demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea de către acesta a infracțiunii incriminate, precum și stabilirea adevărului pe acest caz, în cadrul urmăririi penale au fost acumulate suficiente probe pentru a-l acuza de fapta expusă, probe care ulterior au și fost examinate și cercetate în cadrul ședinței de judecată publice, în care și-au găsit confirmare și urmau a fi apreciate de către instanța de judecată ca incontestabile și puse la baza unei sentințe de condamnare, însă potrivit sentinței contestate din 15.08.2013 instanța de judecată a dat o altă apreciere, în opinia acuzării de stat greșită, a probelor administrate ceea ce de fapt a și stat la baza concluziei de încetare a procesului penal;

- examinând în ansamblu probele prezentate și cercetate în instanța de judecată se concluzionează că, declarațiile depuse de către Matrosov Alexandru este necesar de apreciat critic, ca o metodă de eschivare a lui de la răspundere penală, deoarece în cadrul cercetării judecătorești vina lui în comiterea infracțiunii prevăzute de prevederile art. 145 alin. (1) Cod penal a fost dovedită pe deplin ;

- la adoptarea sentinței de încetare a procesului penal instanța de judecată nu a luat în considerație toate datele din conținutul probatoriului prezentat de către acuzare în sensul demonstrării vinovăției lui Matrosov Alexandru în comiterea infracțiunii incriminate. De exemplu, au fost apreciate critic declarațiile martorilor Olarița Vladimir și Berjan Viorel pe motiv că ele nu sunt exacte și contradictorii;

3.2. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Vladimir Cevdari în numele inculpatului prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare și respingerea acțiunii civile.

În motivarea cerințelor a invocat:

- în cadrul ședinței de judecată nu s-a constatat cu certitudine mecanismul producerii leziunilor corporale care au dus la decesul lui Secară Ion, în privința lui Matrosov Alexandru este necesar să fie aplicate prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală;

- probele examinate în cadrul ședinței de judecată nu confirmă intenția lui Matrosov Alexandru la săvârșirea infracțiunii imputate;

- în timpul conflictului Matrosov Alexandru s-a aflat în legitimă apărare deoarece din partea lui Ion Secară a avut loc un atac direct, imediat, real și material, circumstanțe ce înlătură caracterul penal al faptei imputate, cât și caracterul contravențional;

- expertizele medico-legale biologice nu au relevanță la stabilirea vinovăției lui Matrosov Alexandru deoarece el nu neagă faptul că s-a aflat la domiciliul lui Secară Ion, aceste probe nu indică la existența faptei prejudiciabile;

- în cadrul efectuării expertizei psihiatrice staționare în privința lui Matrosov Alexandru și în cadrul ședinței de judecată psihologul clinician Angela Tomuz, care a participat în ședința de judecată la interogarea inculpatului, a constatat că, Alexandru Matrosov o perioadă de timp s-a aflat în stare de afect fiziologic provocat în mod subit de insultele grave a lui Secară Ion. Această concluzie denotă cu certitudine veridicitatea declarațiilor depuse de către inculpat în instanța de judecată;

- acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate nu a fost confirmată prin probe veridice, a prejudiciului material suportat și a prejudiciului moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014 au fost respinse apelurile declarate de avocatul Spoială Sergiu în numele succesorilor legali a părții vătămate Elena Gorbatovschi și Ion Secară, ca fiind inadmisibil, iar apelul avocatului Cevdari Vladimir în numele inculpatului, ca fiind nefondat.

Au fost admise apelurile declarate de avocatul Spoială Sergiu în numele succesorului legal al părții vătămate Silvia Secară și a procurorului, casată parțial sentința instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Matrosov Alexandru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 3 (trei) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Termenul de executare a pedepsei a fost calculat din momentul reținerii, cu includerea duratei aflării lui Matrosov Alexandru în stare de arest preventiv și arest la domiciliu din 13.07.2012 până la 22.10.2013.

S-a admis acțiunea civilă înaintată de Secară Silvia împotriva lui Matrosov Alexandru privind încasarea prejudiciului material în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

S-a admis parțial acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral și dispusă încasarea a 50 000 (cincizeci mii) lei.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. Instanța de apel judecând cauza a constatat că, Matrosov Alexandru la 13 iulie 2012, aproximativ la ora 02.00, aflându-se la domiciliul lui Ion Secară din satul Roșcani, raionul Anenii Noi, în urma relațiilor ostile apărute între el și Ion Secară, i-a aplicat ultimului mai multe lovituri pe diferite părți ale corpului, cauzându-i excoriații pe frunte din stînga, obrazul stîng, gît pe centru, brațul stîng, abdomen, echimoze în jurul ochilor și pe torace, plagă tăiată a scrotului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 395 din 09.11.2012 vătămări corporale ușoare.

Totodată, la Secară Ion au fost depistate traumatismul închis al gîtului cu fractura osului hioid și a cartilajului tiroid, hemoragii în țesuturile moi adiacente, complicat cu edemul mucoasei, îngustarea lumenului căilor respiratorii, cu insuficiență respiratorie, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 395 din 09 noiembrie 2012 se califică ca leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora ultimul a decedat.

Colegiul penal analizînd probele administrate atît în cadrul urmăririi penale, cît și în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și cea de apel a considerat că acțiunile infracționale ale inculpatului urmează a fi recalificate și încadrate juridic în baza art. 149 alin. (1) Cod penal - lipsirea de viață din imprudență.

Instanța de apel făcînd trimitere la pct. 9 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 24.12.2012 „*cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvîrșite prin omor (art. 145-148 CP al RM)*”, a specificat că pentru a deosebi omorul intenționat de lipsirea de viață din imprudență (art.149 CP) urmează să se atragă atenția asupra faptului că omorul dă expresie unei conduite violente, reprezentînd o formă de manifestare a făptuitorului care a luat hotărîrea de a suprima viața unei persoane și se folosește de mijloacele apte să realizeze acest scop, *pe cînd în cazul lipirii de viață din imprudență nu este un act de violență, ci o conduită greșită a făptuitorului într-o situație periculoasă, susceptibilă să producă, în anumite împrejurări, consecințe sub formă de moarte cerebrală a victimei.* Spre deosebire de infracțiunea de omor intenționat, lipsirea de viață din imprudență se comite în mod frecvent prin inacțiune, atunci cînd făptuitorul omite să facă ceea ce este obligat potrivit legii, altor reglementări sau împrejurărilor, pentru a nu cauza moartea unei persoane (încălcînd conduita prescrisă de legea penală de a nu lipsi de viață). În unele cazuri, lipsirea de viață din imprudență se consideră, în mod neîntemeiat, ca fiind intenționată, spre exemplu: de la o izbitură, victima cade, se lovește cu capul de un corp contondent și moare sau cazul în care moartea victimei survine de la loviturile aplicate de făptuitor. În astfel de cazuri, conștientizarea de către făptuitor a laturii factice a acțiunilor (inacțiunilor) sale este apreciată în mod eronat ca probă a previziunii că va surveni moartea victimei.

Colegiul penal nu a susținut concluzia instanței de fond, care nu a apreciat în ansamblu toate probele administrate la cauza penală, apreciindu-le în mod separat și nu din punct de vedere al coroborării lor, or, după cum a fost constatat, săvîrșirea

infracțiunii de omor prin imprudență s-a realizat prin acțiunile inculpatului Matrosov Alexandru exprimate prin aplicarea loviturilor față de victima Ion Secară, după cum reiese din însăși declarațiile inculpatului, ultimul l-a lovit pe Ion Secară cu un borcan deșert de 700 grame, după care dînsul a căzut peste masă, a călcat în niște cioburi de sticlă și a căzut, după care a survenit decesul.

În acest context, instanța de apel a menționat că, acțiunile inculpatului nu pot fi încadrate în baza art. 145 alin. (1) Cod penal, deoarece nu se constată intenția inculpatului de a săvîrși omorul asupra părții vătămate, nu au fost constatate careva acțiuni violente îndreptate asupra părții vătămate, ci o conduită greșită a inculpatului într-o situație periculoasă, fiind de natură să producă consecințe sub forma decesului victimei.

Totodată, nu a fost reținută încadrarea juridică a acțiunilor lui Matrosov Alexandru efectuată de către instanța de fond, și anume în baza art. 78 alin. (2) Cod Contravențional, or, loviturile aplicate de către inculpat părții vătămate Ion Secară nu s-au soldat doar cu provocarea unei vătămări ușoare a integrității corporale a părții vătămate, ci în ansamblu au produs decesul lui Ion Secară.

Astfel, prin raportul de expertiză medico-legală nr. 1366 din 13.07.2012 se atestă că moartea lui Secară Ion a survenit în urma asfixiei mecanice ca rezultat al fracturii osului de sub limbă și cartilajului tiroidian, după cum reiese din sîngerarea în țesuturile moi din jur, semnele asfixiei mecanice, în rezultatul cercetării histologice, care au parvenit în urma unui obiect contondent, posibil în rezultatul căderii de la înălțimea proprie și lovirii de obiecte contondente (marginea mesei, scaunului etc.) cu 30-40 minute înainte de survenirea morții și se referă la leziuni corporale grave periculoase pentru viață și se află în legătură directă cu survenirea morții.

Colegiul penal a respins ca fiind neîntemeiată poziția avocatului Cevdari Vladimir prin care a solicitat achitarea inculpatului de învinuirea adusă, or, instanța de apel a constatat prin probele administrate la cauza penală faptul că, acesta a aplicat lovituri victimei Ion Secară și prin acțiunile inculpatului în situația de conflict generată a condus la decesul victimei Ion Secară.

Colegiul penal a considerat eronată aprecierea dată de către instanța de fond cu privire la raportul de expertiză medico-legală nr. 1366 din 13 iulie 2012 și raportul de expertiză medicală nr. 395 din 15 octombrie 2012, iar în acest sens instanța de apel a indicat că, în fața expertului medicului legist nu au fost puse și nici nu pot fi puse întrebări de natura celor la care instanța de fond ar fi așteptat să rețină răspunsuri, și anume cine a lovit victima, cine i-a cauzat vătămrile corporale mortale inculpatul sau în urma căderii din poziție ortostatică cu lovirea gîtului de un corp contondent cu suprafața limitată de contact.

Astfel, instanța de fond urma să aprecieze concluziile formulate în raportul de expertiză medico-legală nr. 1366 din 13 iulie 2012 și raportul de expertiză medicală

nr. 395 din 15 octombrie 2012 în coroborare cu materialul probatoriu administrat la cauza penală.

Referitor la aplicarea pedepsei, Colegiul penal a menționat că reieșind din circumstanțele cauzei, că inculpatului Matrosov Alexandru i se incriminează săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave că, în privința acestuia nu pot fi reținute careva circumstanțe atenuante și nici agravante, urmează de a fi aplicată pedeapsa principală sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Totodată, instanța de apel a precizat că din materialele dosarului se atestă că, prin ordonanța de recunoaștere în calitate de succesori legali a părții vătămate din 27 iulie 2012 a fost recunoscută Secară Silvia în calitate de succesor de drept a părții vătămate Secară Ion și coroborând cu prevederile art. 401 Cod de procedură penală, care stabilește participanții care pot declara apel, se constată că, cererea de apel formulată în numele și interesul lui Ion Secară și Gorbatovschi Elena nu poate fi acceptată ca fiind depusă în numele și interesul succesorilor legali a părții vătămate Ion Secară, or, Ion Secară și Gorbatovschi Elena nu au fost recunoscuți în calitate de succesori legali (art. 81 Cod de procedură penală).

Astfel, instanța de apel, în această parte, cu privire la aceste persoane, a declarat ca inadmisibilă cererea de apel formulată de avocatul Sergiu Spoială în acest sens.

Instanța de apel a mai reținut, că prin infracțiunea săvârșită de către inculpatul Matrosov Alexandru în rezultatul căruia a decedat Ion Secară, care este tatăl succesorului legal, Secară Silvia, au fost cauzate prejudicii de ordin material și moral acesteia, iar legea, potrivit art. 1398 Cod Civil, prevede recuperarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune.

Cu toate că succesorul legal al părții vătămate, Silvia Secară, solicită încasarea prejudiciului material în sumă de 111 637,93 lei, instanța de apel a constatat că, suma solicitată de către succesorul legal nu se confirmă în totalitate prin bonurile anexate la cererea privind majorarea și concretizarea pretențiilor, urmînd a fi administrate în acest sens probe suplimentare, iar în vederea excluderii tergiversării examinării cauzei penale și totodată pentru a nu prejudicia neîntemeiat dreptul succesorului legal al părții vătămate la o satisfacție echitabilă în ceea ce privește încasarea prejudiciului material, totodată, urmînd a se ține cont de faptul că, în calitate de succesor legal a părții vătămate a fost recunoscută doar Secară Silvia, iar compensarea prejudiciului material suportat se solicită a fi reparat și cu privire la cheltuielile suportate de Secară Ion și Gorbatovschi Elena, Colegiul penal a dispus admiterea acțiunii civile înaintată de Secară Silvia împotriva lui Matrosov Alexandru privind încasarea prejudiciului material în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

Totodată, Colegiul penal luînd în considerație faptul că, repararea prejudiciului moral are menirea să acopere o pagubă, nu să asigure un câștig, aceasta nu poate fi concepută ca un preț plătit pentru suferințele fizice sau psihice care sunt inestimabile, ci reprezintă o reparație simbolică, stabilită din perspectiva consecințelor în planul vieții personale, sociale și de familie, quantumul prejudiciului moral stabilit de prima instanță este insuficient în coraport cu suferințele psihice suportate de către succesorul legal al părții vătămate, Silvia Secară, însă pe de altă parte suma solicită de către reclamanta Silvia Secară în mărime de 300 000 lei este excesivă de mare.

În acest sens, instanța de apel ținînd cont de suferințele psihice suportate de către succesoarea Silvia Secară ca urmare a decesului tatălui său Ion Secară și impactul acestei pierderi în viața de familie a reclamantei, a considerat că, suma de 50 000 lei va constitui o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice suportate.

5. Recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel a declarat procurorul, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală solicitînd casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul în recursul său invocă faptul că instanța de apel rejudecînd cauza și pronunțînd o nouă hotărîre trebuie să dea o nouă apreciere probelor și să-și argumenteze detaliat soluția. Aceste prevederi deși sunt obligatorii, nu au fost respectate de către instanța de apel.

De asemenea, procurorul a invocat faptul că instanțele de judecată nu au ținut cont de declarațiile martorilor Olarița Vladimir și Berjan Viorel, care au fost martori și se aflau în vecinătatea casei lui Secară Ion.

Mai mult ca atît, acuzarea consideră că circumstanțele cauzei demonstrează faptul că inculpatul avînd un motiv al său a urmărit scopul omorului intenționat a lui Secară Ion, constatîndu-se o conduită violentă, ceia ce nu este caracteristic omorului din imprudență.

5.1. Împotriva hotărîrii menționată avocatul Spoială Sergiu în numele succesorului legal al părții vătămate Secară Silvia a declarat recurs ordinar, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 145 Cod penal.

În motivarea recursului, avocatul invocă faptul că instanța de apel nu a apreciat corect probele administrate la materialele cauzei care confirmă vinovăția lui Alexandru Matrosov în săvîrșirea infracțiunii prevăzute la art. 145 Cod penal.

5.2. Avocatul Cevdari Vladimir în numele inculpatului a declarat recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. (8) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare cu respingerea acțiunii civile.

În motivarea recursului indică faptul că instanța de apel și-a motivat concluzia privind condamnarea inculpatului prin probe care nu confirmă vinovăția în baza art. 149 alin. (1) Cod penal.

Mai mult, avocatul susține că inculpatul s-a aflat în legitimă apărare, deoarece din partea părții vătămate a avut loc un atac direct, iar versiunea lui Alexandru Matrosov se confirmă și prin raportul de expertiză nr. 3370 din 13.07.2012.

Totodată, nu s-a ținut cont de faptul că în cadrul efectuării expertizei psihiatrice s-a constatat că Alexandru Matrosov se afla în stare de afect provocată de Secară Ion.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească definitivă.

6.1. Referitor la recursul procurorului și a avocatului Secară Silvia în numele succesorului legal al părții vătămate

Din textul recursului declarat de către procuror, se constată că recurentul invocă drept temei art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, iar avocatul în numele părții vătămate în motivarea recursului său nu invocă careva eroare prevăzută la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă din conținutul acestuia rezultă că ultimul solicită reîncadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 145 Cod penal, eroare indicată de fapt la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, de aceea instanța urmează a se expune concomitent asupra ambelor recursuri ordinare.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se*

întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În speță, Colegiul penal precizează că procurorul ca eroare de drept a semnalat faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor indicate în apel, fără a concretiza care anume sunt aceste motive și totodată, invocă dezacordul său cu aprecierea eronată a probelor.

Așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului declarat de procuror, cu casarea parțială a sentinței, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute în art. 149 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de trei ani.

Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel, la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dîndu-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu, au confirmat vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii prevăzute în art. 149 alin. (1) Cod penal.

Totodată, conform art. 414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului instanța a verificat probele și înscrisurile anexate la cauza penală și a celor suplimentare invocate de către părți, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 17.12.2014 (f.d. 131-132, Vol. II).

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel procurorul a considerat posibilă finisarea examinării cauzei fără a prezenta careva probe suplimentare, fiind audiat pe viu doar martorul Olărița Vladimir și inculpatul.

Astfel, instanța de recurs respinge afirmațiile recurentului, ca fiind neîntemeiate, deoarece instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelant, specificînd motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

Cu referire la cele invocate de procuror și avocat în numele părții vătămate, în sensul prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd faptei săvîrșie i s-a dat o încadrare juridică greșită*, Colegiul penal respinge și acest argument, deoarece instanța de apel corect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod penal.

La examinarea recursului instanța urmează să țină seama de fapta săvârșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanța de apel, și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, înseamnă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Din textul deciziei recurate se constată că instanța de apel a cercetat toate probele prezentate și le-a apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității acestora și care, în ansamblul lor, au confirmat vinovăția inculpatului Alexandru Matrosov de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal. Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată în textul hotărârii recurate și temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe, instanța de recurs nu a reținut.

Totodată, nu sunt relevante cauzei afirmațiile procurorului precum că probelor acuzării li s-au dat o apreciere eronată și în concluzie au dus la o încadrare juridică greșită.

Din materialele cauzei și anume procesele verbale ale ședințelor de judecată, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău rezultă că conținutul lor este expus clar, coerent și coincide întocmai cu cele relatate de părți, iar în ansamblu au primit o apreciere obiectivă.

Astfel, eroarea gravă de fapt nu este prezentă în cauza dată și se respinge de către instanța de recurs.

Instanța de recurs apreciază drept corectă stabilirea situației de fapt de către instanța de apel, precum și calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpatului, adică calificarea juridică corespunde semnelor faptei prejudiciabile săvârșite de acesta și semnele componentei infracțiunii prevăzute în art. 149 alin. (1) Cod penal.

Mai mult ca atât, făcând trimitere la *pct. 9 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 24.12.2012 „cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art. 145-148 CP)*, instanța de apel a specificat că, pentru a deosebi omorul intenționat de lipsirea de viață din imprudență (art.149 CP) urmează să se atragă atenția asupra faptului că omorul dă expresie unei conduite violente, reprezentând o formă de manifestare a făptuitorului care a luat hotărârea de a suprima viața unei persoane și se folosește de mijloacele apte să realizeze acest scop, pe când în cazul lipirii de viață din imprudență nu este un act de violență, ci o conduită greșită a făptuitorului într-o situație periculoasă, susceptibilă să producă, în anumite împrejurări, consecințe sub formă de moarte cerebrală a victimei.

Spre deosebire de infracțiunea de omor intenționat, lipsirea de viață din imprudență se comite în mod frecvent prin inacțiune, atunci când făptuitorul omite să facă ceea ce este obligat potrivit legii, altor reglementări sau împrejurărilor, pentru a nu cauza moartea unei persoane (încălcând conduita prescrisă de legea penală de a nu lipsi de viață). În unele cazuri, lipsirea de viață din imprudență se consideră, în mod

neîntemeiat, ca fiind intenționată, spre exemplu: de la o izbitură, victima cade, se lovește cu capul de un corp contondent și moare sau cazul în care moartea victimei survine de la loviturile aplicate de făptuitor. În astfel de cazuri, conștientizarea de către făptuitor a laturii faptice a acțiunilor (inacțiunilor) sale este apreciată în mod eronat ca probă a previziunii că va surveni moartea victimei.

Latura obiectivă a infracțiunii *lipsirea de viață din imprudență* se realizează prin acțiuni sau inacțiuni. Chiar în cazul săvârșirii unei fapte intenționate, în cazul lipirii de viață din imprudență, atitudinea făptuitorului față de rezultatul produs se exprimă în formă de neglijență criminală sau de încrederea exagerată în sine: vinovatul prevede că acțiunea sau inacțiunea sa poate avea ca urmare moartea victimei, dar consideră că o va evita.

Pentru a verifica temeinicia afirmațiilor făptuitorului că a lipsit de viață persoana, din neglijență, că a acționat fără intenție, aceste afirmații trebuie confruntate cu datele ce caracterizează: acțiunea (inacțiunea) în momentul infracțiunii; ambianța în care a fost săvârșită infracțiunea; relațiile făptuitorului cu victima; conduita făptuitorului după lipsirea victimei de viață.

Astfel, în speță, Colegiul penal menționează că, din afirmațiile inculpatului rezultă că recunoaște vina parțial și declară că „...s-a deplasat în satul Roșcana la domiciliul lui Secară Ion pentru a discuta cu acesta, însă în urma întrebărilor adresate partea vătămată a luat cuțitul de pe masă și a încercat să-l lovească, dar el a prins cuțitul în mână și concomitent a luat de pe masă un borcan deșert de 700 grame cu care l-a lovit pe Secară Ion în regiunea capului, după care acesta a încercat să-l lovească cu cuțitul și el sperându-se l-a lovit pe Secară Ion cu pumnul în față. Ulterior, partea vătămată a luat masa care se afla alături pentru a-l lovi, însă și-a pierdut echilibrul și a căzut jos, iar inculpatul s-a dus la bucătărie după apă pentru a-l stropi pe Secară Ion...”

În continuarea celor întâmplate, inculpatul declară că nu înțelegea ce se petrece și a sunat soția Matrosov Elena, care a venit cu Custiuc Pavel și au plecat împreună la poliție.

Din cele citate, după cum a menționat și instanța de apel, rezultă cert că inculpatul nu a avut intenția să-l omoare pe Secară Ion, i-a aplicat lovitura cu borcanul gol și pumnul în față, ceea ce potrivit învinuirii și conform raportului de expertiză medico-legală nr. 395 din 15 octombrie 2012, constituie vătămări ușoare și neînsemnate: *”Leziunile corporale și anume: plăgile contuze pe partea piloasă a capului, excoriațiile pe cap, gât, braț, abdomen, echimozele pe față și torace, hemoragiile în țesuturile moi ale capului-regiunea occipitală, au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp (-uri) contondente (-e) sau la lovire de un astfel de obiect la căderea din poziție ortostatică (marginea mesei, scaunului etc), de la 30-40 minute și până la 1-2 ore înainte de deces, nu se află în legătură de cauzalitate cu*

cauza decesului, se califică: plăgile contuze ca vătămare ușoară, iar excoriațiile și echimozele ca vătămare neînsemnată”.

Conform aceluiași raport, decesul acestuia a survenit în urma leziunilor corporale grave: *„moartea cet. Secară Ion a survenit în urma traumatismului închis al gâtului cu fractura osului hioid și a cartilajului tiroid, hemoragii în țesuturile moi adiacente, complicat cu edemul mucoasei, îngustarea lumenului căilor respiratorii și în final cu insuficiență respiratorie, fapt confirmat prin modificările respective depistate la examinarea medico-legală a cadavrului, ulterior adevărate și prin rezultatele investigațiilor histopatologice.*

De asemenea, conform raportului de expertiză citat, la întrebările 5, 7, 8, 9, clar și explicit se răspunde că: *„luând în considerație volumul, caracterul morfo-lezional și localizarea leziunilor corporale depistate în regiunea gâtului decedatului, în lipsa semnelor de sugrumare, se poate afirma că ele au putut fi produse printr-o singură acțiune traumatică, inclusiv în urma căderii din poziție ortostatică cu lovire a gâtului de un corp contondent cu suprafața limitată de contact, (marginea mesei, scaunului, etc.), fiind orientat cu fața spre obiectul vulnerant, au prezentat pericol pentru viață și se califică ca vătămare corporală gravă”.*

Instanța precizează că, concluzia medicală în sensul expus mai sus întru totul coincide cu versiunea inculpatului susținută pe tot parcursul examinării cauzei când ultimul declară că: *„... victima a luat masa care se afla alături pentru a-l lovi, însă și-a pierdut echilibrul și a căzut jos”.*

Alte probe care ar dezbate versiunea inculpatului în acest sens nu au fost înaintate de către procuror pentru care fapt instanța nu are temei de a o pune la îndoială.

Astfel, Colegiul conchide că careva acțiuni directe ale inculpatului la survenirea decesului părții vătămate nu s-au constatat, mai mult ca atât, în urma celor menționate se denotă că lipsește atât raportul de cauzalitate dintre fapta inculpatului și consecința cât și intenția directă sau indirectă, care sunt semne obligatorii în cazul săvârșirii unui omor intenționat (art. 145 CP).

Cele enumerate în ansamblu indică la lipsa intenției inculpatului la comiterea omorului, anterior era în relații de prietenie cu victima și care ajungând în situația respectivă a contactat soția și benevol a mers la poliție pentru a se autodenunța.

Referitor la argumentul procurorului precum că instanțele de judecată urmau să țină cont de declarațiile martorilor Olarița Vladimir și Berjan Viorel, Colegiul penal precizează că declarațiile acestora sunt contradictorii, dar de fapt nici nu au, după cum a menționat și instanța de apel, o careva însemnătate pentru calificarea infracțiunii, or ei nu sunt martori oculari, nu au fost prezenți la fața locului, și cu toate că sunt martori ai acușării, nu invocă momente ce ar susține învinuirea înaintată inculpatului, de aceea instanța de recurs respinge motivul recurentului, ca fiind neîntemeiat.

Prin urmare, cele expuse și relatate mai sus duc la susținerea poziției instanței de apel de către instanța de recurs care corect a reîncadrat acțiunile lui Matrosov Alexandru în baza art. 149 alin. (1) Cod penal.

6.2. Referitor la recursul avocatului Cevdari Vladimir în numele inculpatului

Din conținutul recursului rezultă că recurentul invocă ca temei de recurs pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează *că hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, atunci cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Colegiul penal constată că, în speță acest temei de casare nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului menționat, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent. Sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*” se înțelege acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective.

Reieșind din textul recursului, recurentul de fapt critică procedura de apreciere a probelor, care ține de starea de fapt a cauzei și care a fost deja statuată de către instanța de apel.

Colegiul penal, după cum a menționat și mai sus la dezbaterile argumentelor recursului declarat de procuror referitor la încadrarea acțiunilor inculpatului, relevă că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 149 Cod penal, fiind dovedită vina acestuia prin întreg cumulul de probe cercetate și invocate în prezenta decizie, mai mult ca atît, inculpatul pe parcursul examinării cauzei și-a recunoscut vina parțial în săvîrșirea faptelor constatate.

Totodată, referitor la argumentul recurentului precum că inculpatul se afla în stare de afect, instanța de recurs reține că conform raportului de expertiză psihiatrică legală staționară nr. 76 s-2012 de expertiză psihiatrică legală staționară se constată că, Matrosov Alexandru urmează a fi recunoscut responsabil, nefiind stabilită starea de afect patologică, care prevede că persoana nu-și dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, nu prevede urmările care pot surveni, nu le acceptă, nu sunt susceptibile de răspundere penală, ceea ce este inaplicabil în speța dată, deoarece inculpatul cu discernămînt a plecat spre domiciliul victimei unde a avut loc comiterea infracțiunii.

Astfel, motivele invocate de avocat în numele inculpatului sunt declarative și neîntemeiate, iar criticile formulate de recurenți în recursurile declarate au fost obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. **4.1.**, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept, care au adus la pronunțarea hotărîrii recurate.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, deoarece corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, temeiurile invocate de recurenți și anume art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală nu persistă în cauză, iar hotărîrea atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, avocatul Sergiu Spoială în numele succesorului părții vătămate Silvia Secară și avocatul Vladimir Cevdari în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui Matrosov Alexandru, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 06 mai 2015.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun